

УДК 338

**ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК
СИСТЕМНОГО ІНСТРУМЕНТУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ**

Макаревич Анна Андріївна,
студентка

Проскурня Олена Михайлівна,
к.тех.н, доцент

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків

Анотація: В роботі показана важливість в сучасних умовах розвитку країни впровадження ISO 50001 у організаціях будь-якого розміру, типу та сектора, які прагнуть покращити свої енергетичні характеристики та показати свою відданість своїм зацікавленим сторонам.

Ключевые слова: ISO 50001, енергоефективність, витрати, споживання, система енергоменеджменту, енергетичні ризики.

В Україні набуває обертів реалізація державної програми з забезпечення енергоефективності підприємств. Енергоефективність та енергозбереження безпосередньо призводять до зниження витрат на електроенергію. Така економія витрат допомагає посилити конкурентні переваги компанії на ринку. Змінюючи певні виробничі процеси, можна досягти економії енергії до 65%. Стандарт енергетичного менеджменту ISO 50001 представляє найновішу передову практику в управлінні енергією. Стандарт допомагає компаніям прийняти політику, визначити значні сфери споживання енергії та цільові скорочення. ISO 50001 може бути прийнято організаціями будь-якого розміру, типу та сектора, які прагнуть покращити свої енергетичні характеристики та показати свою відданість своїм зацікавленим сторонам. Однак ISO 50001 представляє особливий інтерес для компаній, які: займаються енергоємними

видами діяльності з великим потенціалом енергозбереження та економії коштів; прагнуть отримати державну фінансову підтримку, отримати сертифікати тощо. Зараз базою для забезпечення державної політики в цьому питанні є стандарт ISO50001: 2018, Проект "Транскордонна мережа енергетично сталих університетів", UNIDO проект «Підвищення енергоефективності та стимулювання використання відновлюваної енергії в агро-харчових та інших малих та середніх підприємствах (МСП) України», Проект UNIDO/GEF UKR IEE «Впровадження стандарту систем енергоменеджменту в промисловості України» та інші проекти та ініціативи.

Переваги застосування стандарту ISO 50001 різноманітні: від підтримки скорочення енергії, покращення прибутку до покращення бізнес-стратегій. Насамперед, це:

- Визначення ризиків і можливостей: процес допоможе визначити енергетичні ризики, сфери значного використання енергії та можливості для покращення, забезпечуючи краще розуміння енергетичного профілю організації. Застосування цих можливостей призведе до скорочення споживання енергії та підвищення ефективності. Покращення можуть бути у формі ініціатив зі зміни поведінки або технологічних удосконалень, які призведуть до зниження базового навантаження будівлі. Виявлені ризики можуть включати старіння інфраструктури, що може призвести до збільшення витрат на технічне обслуговування та порушення операційної діяльності;

- Досягнення значної економії витрат: зменшення споживання енергії та підвищення ефективності в кінцевому підсумку допоможуть покращити прибуток.

- Стимулювання скорочення викидів вуглецю за рахунок зменшення споживання енергії, а також підтримувати встановлення та прогрес у досягненні амбітних кліматичних цілей, забезпечуючи збір надійних і точних енергетичних даних;

- ISO 50001 може використовуватися як шлях дотримання вимог до статті 8 Директиви ЄС з енергоефективності (EU EED) / ESOS замість проведення енергетичних аудитів, що потенційно знижує витрати, пов'язані з вимогами

відповідності. Він також підтримуватиме вимоги до інших законодавчих актів, таких як оптимізована звітність щодо енергії та вуглецю (SECR), і покращуватиме добровільну звітність щодо сталого розвитку;

- Підвищення репутацію організації та екологічні авторитети серед внутрішніх і зовнішніх зацікавлених сторін, забезпечуючи конкурентну перевагу як загально визнаний екологічний стандарт;

- Забезпечення потенційну сходинку для інших ініціатив щодо сталого розвитку: позитивні результати підтримують майбутні стратегії сталого розвитку бізнесу та допомагають швидкому прийняттю рішень.

За умов наявності в Україні старого житлового комплексу, де організації, відповідальні за управління великими фондами житлових соціальних будинків, витрачають значні ресурси на використання енергії для будівель та ремонтні роботи. Впровадження системи енергетичного менеджменту, що відповідає стандарту ISO 50001, може дати більш ефективні заходи з модернізації будинків шляхом підвищення енергоспоживання та екологічних характеристик будівель за допомогою ефективних економічних інвестиційних стратегій. Якщо впровадити організаційну методологію і застосувати енергетичний аналіз запасу та визначення енергетичних заходів з модернізації для зменшення опалювального навантаження на основі моніторингу споживання. Впровадження ISO 50001 як організаційного інструменту енергетичного менеджменту в рамках системного підходу є своєчасним та перспективним направленням для забезпечення сталого розвитку енергетичних, комунальних та промислових підприємств.